

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave

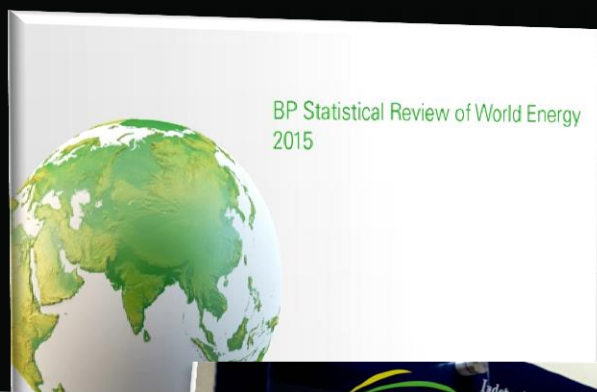
NEDELJA

www.wpcserbia.rs

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

12. JUNI 2015 BR.218

BP Statistical Review of World Energy
2015

GAS
Medium-Term
Market Report 2015

EXECUTIVE SUMMARY

Market Analysis and Forecasts to 2020

eia
U.S. Energy Information
Administration

CILJANO

INFORMISANJE

SADRŽAJ:

NAFTA:

Osam evropskih kompanija žele da grade iransku rafineriju.....	OVDE
Pojašnjenje ministra Novaka: Rusija neće uvoziti iransku naftu, već	OVDE
BP godišnjak: SAD svetski lider u ukupnoj proizvodnji nafte i gasa.....	OVDE
Američka proizvodnja nafte najveća u 43 godine, uprkos niske cene barela.....	OVDE
Gigantsko naftno polje Kašagan obnavlja proizvodnju u 2016.....	OVDE
Meksiko: Najveće otkriće nafte u poslednjih pet godina.....	OVDE
Gasprom razmatra ulazak u naftne i gasne projekte u Brazilu.....	OVDE
Pad profita Lukoila od 60% na godišnjem nivou u prvom kvartalu.....	OVDE
Meksiko: Najveće otkriće nafte u poslednjih pet godina.....	OVDE

GAS:

IEA: Evropski uvoz LNG-a će se udvostručiti do 2020.	OVDE
Otvoren put za Turski tok - postignut dogovor oko cene ruskog gasa za Tursku.....	OVDE
Arijas: EK priprema plan diverzifikacije snabdevanja EU gasom.....	OVDE
Statoil - treće otkriće polja prirodnog gasa u tri meseca.....	OVDE
Gasprom kupuje jermensku deonicu iransko-jermenskog gasovoda.....	OVDE

REGION:

„Dodir Vašingtona“ iza odluke Hrvatske da odbije Gasprom njeft? - Novi list.....	OVDE
Evropski sud pravde presudio u korist MOL-a.....	OVDE
Slovenija pred slobodnim formiranjem cena goriva?.....	OVDE
Nesto Petrol: Do kraja godine 90 benzinskih stanica.....	OVDE
Idete na more - ovoliko košta gorivo.....	OVDE

NAFTA

Osam evropskih kompanija žele da grade iransku rafineriju

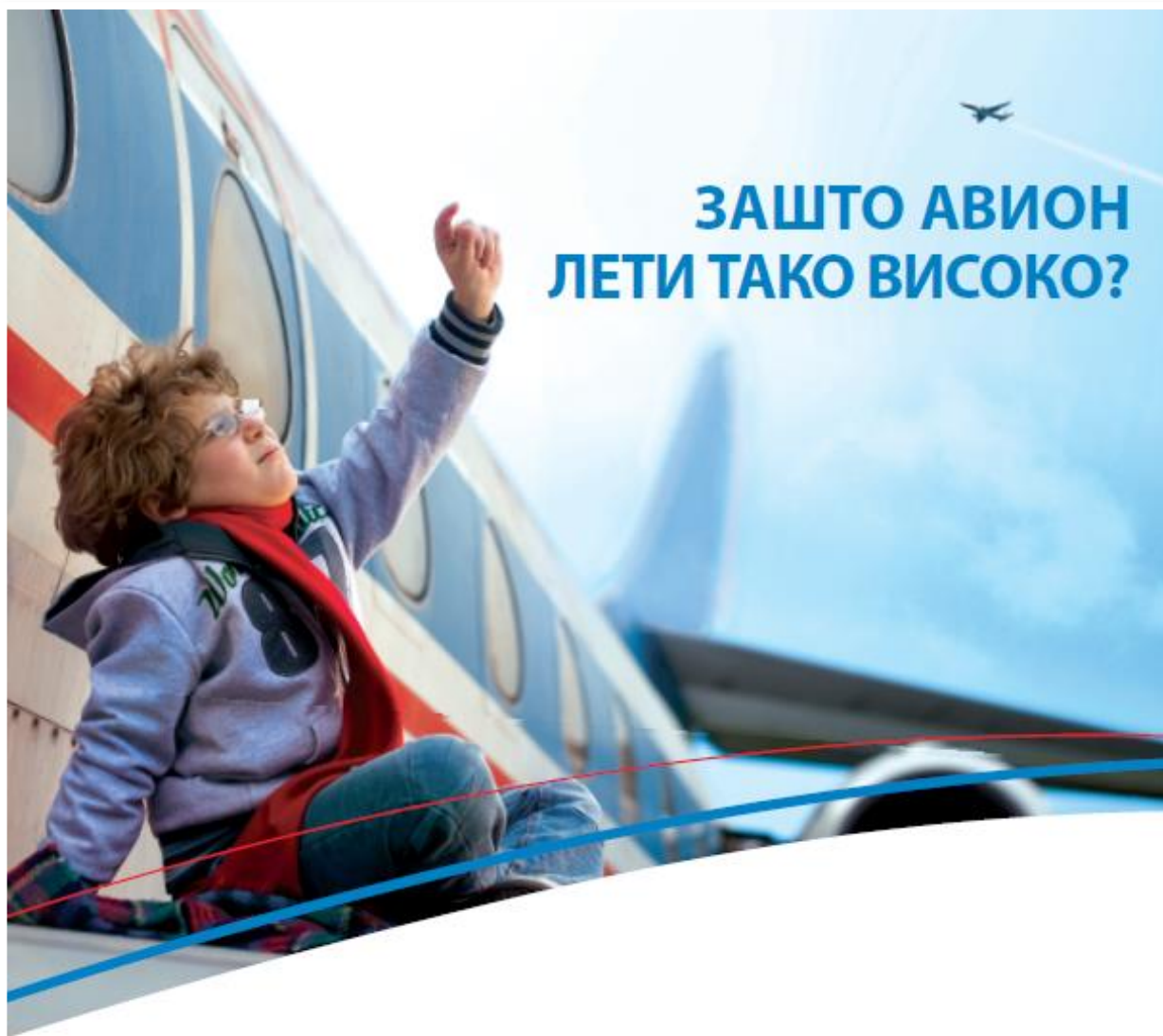
LONDON - Osam zapadnoevropskih kompanija su voljne da investiraju u gradnju 2,8 milijardi dolara skupe naftne rafinerije Siraf u Iranu, prenosi **Reuters** informaciju dobijenu u ponedjeljak od jednog zvaničnika vlasti u Teheranu. Generalni direktor infrastrukturnog dela projekta Alireza Sadeghabadi je rekao da će „jedna azijska i jedna iranska kompanija raditi zajedno na određenim sekcijama rafinerije“ i da će oni „izabrati (partnere) između osam zapadnoevropskih kompanija koje žele da učestvuju“. Nije pominjao pri tom imena bilo koje od kompanija. Projektovana rafinerija imala bi kapacitet prerade 480.000 barela na dan i planirano je da se završi u roku od 38 meseci. Iran trenutno gro potreba za gorivima podmiruje iz uvoza. Osam procesnih pogona bi svojim sredstvima izgradile privatne kompanije, rekao je Sadeghabadi. Reuters dodaje da je čitav region Bliskog istoka pretvoren u veliko rafinerijsko čvorište. Saudijska Arabija cilja ka dnevnoj proizvodnji od 8 do 10 miliona barela naftnih derivata u narednim godinama, sa trenutnih oko 5 mbd koje proizvodi kod kuće i svojim kapacitetima u svetu.

Pojašnjenje ministra Novaka: Rusija neće uvoziti iransku naftu, već ...

MOSKVA - Rusija nema planove o uvozu sirove nafte iz Irana, izjavio je ruski ministar energetike Aleksandar Novak povodom informacije da će uskoro početi uvoz do 500.000 barela na dan iranske nafte u zamenu za isporuke hrane toj zemlji. Novak (na slici gore) objašnjava da je iranski ministar nafte Biđan Zanganeh (manja fotografija), koji je proteklog vikenda to saopštio, zapravo hteo da kaže da će Iran novcem od prodaje iranske nafte na svetskom tržištu nabavljati rusko žito, opremu i druge proizvode. To znači da se iranska nafta neće uvoziti u Rusiju, jer je Rusija njezin proizvođač, prenosi **Sputnik News**.

**ЗАШТО АВИОН
ЛЕТИ ТАКО ВИСОКО?**

Енергија живота

NIS

GAZPROM NEFT

BP godišnjak: SAD svetski lider u ukupnoj proizvodnji nafte i gasa

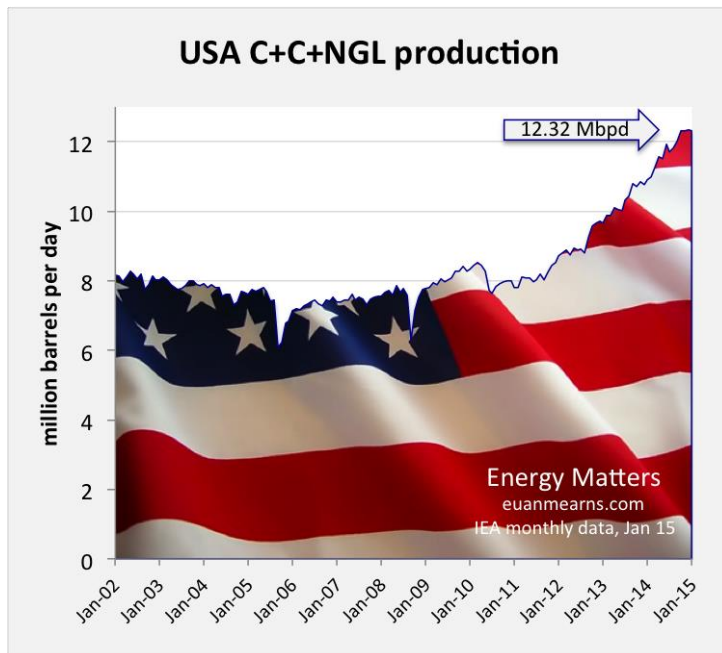
LONDON - SAD su preuzele mesto Rusije kao, kombinovano, najveći proizvođač nafte i prirodnog gasa u svetu, stoji u najnovijem Svetskom energetskom pregledu koji je u sruđu objavio britanski BP. Druga „vest“ iz novog statističkog godišnjaka je da je rast potrošnje energije u Kini najsporiji od finansijske krize u Aziji kasnih devedesetih godina na ovamo. Skok proizvodnje nafte i gasa iz nekonvencionalnih izvora u SAD uticao je na to da uvoz ovih energenata u 2014. padne na visinu 1% američkog BDP-a, prema 5% u 2007., uoči finansijske krize.

BP Statistical Review of World Energy
June 2015

bp.com/statisticalreview

Američka proizvodnja nafte najveća u 43 godine, uprkos neekonomične cene barela

VAŠINGTON - Proizvodnja sirove nafte u SAD dostigla je u maju nivo od oko 9,6 miliona barela na dan (mbbl), što je najveći mesečni iznos u poslednje 43 godine, pokazuju podaci koje je u utorak objavila Informativna služba američkog ministarstva energije, EIA. U maju prošle godine, proizvodnja je iznosila 8,4 mbbl, u to vreme najviše za poslednjih 26 godina. Portal *SeekingAlpha* konstatuje: „Toliko o tome da će niske cene nafte i zatvaranje bušotina uljnih škriljaca, oboriti američku proizvodnju“. Inače, rekordnu proizvodnju svih vremena od oko 10 mbbl SAD su zabeležile ranih 70-tih godina prošlog veka. EIA za celu 2015. godinu procenjuje američku proizvodnju

na u proseku 9,43 mbbl, u odnosu na raniju prognozu od 9,19 mbbl. Za 2016. procena je da će SAD dnevno proizvoditi 9,27 miliona barela nafte.

Pad profita Lukoila od 60% na godišnjem nivou u prvom kvartalu

MOSKVA - Profit najveće ruske privatne naftne kompanije, Lukoil, pao je u prva tri meseca ove godine za 60%, usled pada cena nafte. Neto dobit pala je na 690 miliona dolara, prema 1,73 milijarde dolara koliko je iznosila u periodu januar-april 2014. *Bloombergov* analitički pool prognozirao je zaradu od 1,04 milijarde dolara, prenosi američka agencija. Delimičan oporavak cene nafte od januara pomogao je ruskoj kompaniji da ostvari profit, posle gubitka zabeleženog u poslednjem tromesečju 2014. Na rezultate je uticalo i slabljenje rublje u odnosu na dolar, što je smanjilo troškove Lukoila. Bloomberg podseća da su ruske naftne i gasne kompanije Gasprom njeft i Novatek takođe obnovile pozitivno poslovanje u prvom kvartalu, posle gubitaka zabeleženih u poslednja tri meseca prošle godine.

LUKOIL

LUKOIL GENESIS
ZA ČISTOKRVNE
KONJSKE SNAGE

MOTORNA ULJA

USKORO NA
BENZINSKIM STANICAMA
LUKOIL SRBIJA

Gigantsko naftno polje Kašagan obnavlja proizvodnju u 2016.

ASTANA - Gigantsko polje nafte Kašagan u Kazahstanu, jedan od najvećih pronalazaka nafte u svetu, ali i jedan od najskupljih upstream projekata na globalnom nivou - planira da u drugoj polovini iduće godine obnovi prvu fazu proizvodnje i dostigne 370.000 barela na dan do kraja 2017., saopštio je u utorak generalni direktor projekta, Stéphane de Mahieu. Kašagan je počeo proizvodnju u 2013., ali je ona nekoliko nedelja kasnije obustavljena kada su otkrivena izlivanja nafte na njenim cevima. Konzorcijum koji razvija ovaj projekat čine Exxon Mobil, Royal Dutch Shell, Eni, Total, kineski CNPC, japanski Inpex i domaći KazMunaiGas. **Bloomberg**

Meksiko: Najveće otkriće nafte u poslednjih pet godina

MEKSIKO - Petroleos Mexicanos, deveti najveći proizvođač nafte u svetu, objavio je najveće otkriće nafte u poslednjih pet godina. Državna kompanija, jedini proizvođač nafte u toj zemlji, otkrio je četiri nova polja u plitkim vodama Meksičkog zaliva sa potencijalnom dnevnom proizvodnjom od najmanje 200.000 barela nafte i oko pet miliona kubnih metara gasa, saopštio je izvršni direktor Pemex-a Emilio Lozoya. Polja koja bi trebalo za 16 meseci da počnu proizvodnju su u blizini najvećeg meksičkog naftnog polja Cantarell, otkrivenog sedamdesetih godina prošlog veka. Otkrića dolaze posle prošlogodišnjeg usvajanja novog zakona o nafti, kojim je posle nacionalizacije te industrije pre više od sedam decenija dozvoljen ulazak stranih kompanija u meksički upstream sektor. **Bloomberg**

Gasprom razmatra ulazak u naftne i gasne projekte u Brazilu

RIO DE ŽANEIRO - Gasprom razmatra moguće investicije u istraživanje i proizvodnju nafte i gasa u Brazilu i mogao bi konkurisati za koncesije na tenderu koji će se u toj državi održati u oktobru, kazao je direktor odeljenja za Brazil i Latinsku Ameriku ruskog gasnog kolosa. Šakarbek Osmonov je, kako ga u ponedeljak citira **Reuters**, kazao britanskoj agenciji i da Gasprom trenutno razmatra ponude za udele u poljima i istraživačkim područjima koje je na prodaju stavio Petrobras. Brazilska nacionalna naftna kompanija nastoji da od tih prodaja prikupi 13,7 milijardi dolara, kojima bi finansirala investicije i delom otplatu dugovanja.

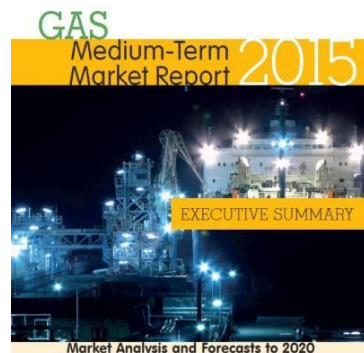

GAS

IEA: Evropski uvoz LNG-a će se udvostručiti do 2020.

PARIZ - Niže cene nafte i LNG-a nastaviće da menjaju globalnu energetska scenu, utičući na sve sektore, od toga kaga i gde pokrenuti nove energetske projekte, koliko sredstava će integrirani naftni velikani uložiti u kapitalne investicije, pa čak i na geopolitičke prilike. Za sada nema saglasnosti oko procene

trajanja perioda niskih cena, pa čak ni oko trendova na kratak i srednji rok. Krajem prošle nedelje Međunarodna agencija za energiju (IEA) je objavila Pregled prilika na gasnom tržištu za narednih pet godina, sa poentom da će niže cene izazvati rast potrošnje prirodnog gasa u svetu korakom od dva odsto godišnje. U izveštaju se ukazuje da je u protekle dve godine gas nije mogao da konkuriše veoma jeftinom uglju i sve jeftinijoj proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, posebno na najekspanzivnijem, azijskom tržištu. Iako je pojeftinjenje nafte oborilo cene gasa, njegova potrošnja u Aziji neće istom brzinom da se oporavi, ocenjuje IEA, napominjući posebno neizvesne prognoze na duži rok. Na strani ponude, IEA analizira efekte smanjenja investicija zbog niskih cena i predviđa da bi u slučaju da se nafta ne oporavi, ponuda LNG-a bila

osetno srezana do 2020., dok bi potrošači u naredne tri godine u velikoj meri absorbirali nove količine pristigle iz projekata koji su pri kraju. Slične prognoze manjka ponude LNG-a na početku naredne dekade su ranije saopštile druge energetske agencije i konsultantske kuće. Ipak, na kratak rok, svetsko LNG tržište mora da računa sa poplavom ponude iz novih kapaciteta. IEA projektuje da će ukupan izvoz LNG-a u svetu skočiti za preko 40% do 2020., od čega 90% dolazi iz novih kapaciteta u Australiji i SAD. Niske cene nafte, naime, stvaraju male rizike za tajming projekata koji su već u izgradnji, ukazuje IEA. Većina australijskih LNG projekata, koji se završavaju ove i iduće godine, imaju naime već sklopljene dugoročne ugovore. Što se tiče Evrope, Agencija procenjuje da će uvoz LNG-a bezmalo da se udvostruči do 2020., dok što se tiče plasmata ruskog gasa u Evropu IEA ne očekuje bitnije smanjenje. **Breaking Energy**

Otvoren put za Turski tok - postignut dogovor oko cene ruskog gasa za Tursku

ANKARA - Turska i Rusija postigle su dogovor oko diskonta na izvoznju cenu ruskog gasa, potvrdio je u sredu portparol ministarstva energije u Ankari i dodao da je time otvoren prostor za sklapanje s porazuma. On nije pominjao visinu popusta, navodeći da se radi o poslovnoj tajni, prenosi **RIA Novosti**. Sklapanje ugovora očekuje se za kraj juna. Agencija potseća da je u februaru ministar energije Turske Taner Jildiz istrčao sa informacijom da je Gasprom pristao da Turskoj odobri popust od 10,25% na postojeću cenu gasa, što Gasprom nije potvrdio. Izostajanje dogovora oko cene gasa je, prema ocenama posmatrača, bio glavni razlog što Turska još nije formalno potpisala sa Rusijom ugovor o gradnji gasovoda Turski tok. Gasprom je u 2014. godini ukupno izvezao u Tursku 27,3 milijarde kubika gasa. Veći kupac ruskog gasa od ove zemlje je jedino Nemačka.

СРБИЈАГАС

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „Србијас“
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1004, +381 21 481 2703 / Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

Gazprom kupuje jermensku deonicu iransko-jermenskog gasovoda

JEREVAN - Jermenija planira prodaju svoje, 41 km duge deonice iranskog izvoznog gasovoda Gaspromu,

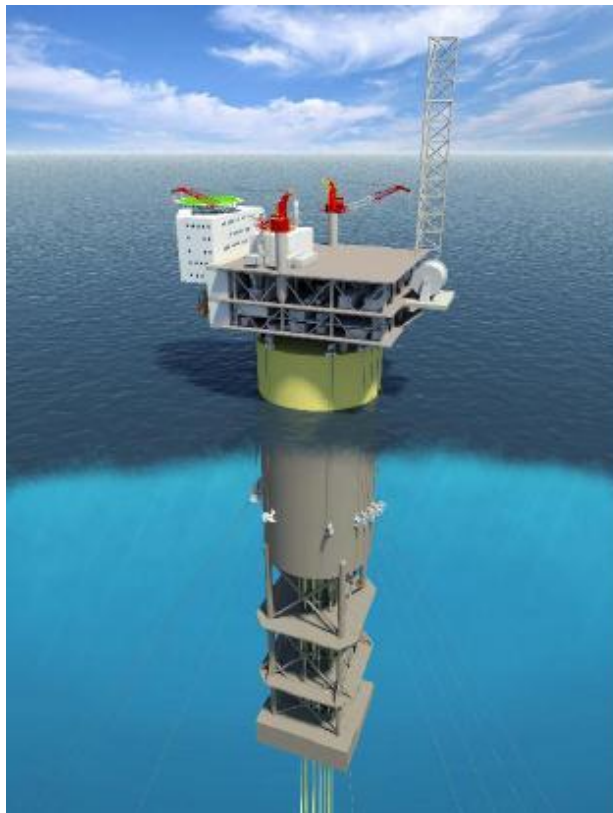

saopštilo je ministarstvo energetike vlade iz Jerevana. Ako Gasprom kupi gasovod, onda će snabdevanje Jermenije prirodnim gasom biti potpuno pod kontrolom ruskog kolosa. Kako, međutim, prenosi portal **Oil and Gas Eurasia**, Ministarstvo smatra da će uslovi prodaje biti takvi da Gasprom neće moći da utiče na jermenski uvoz iranskog gasa. Jermenija trenutno iz Rusije uvozi dve milijarde kubika gasa godišnje, a iz Irana tek

pola miliona kubnih metara. Doduše, jermenska vlada je prošle godine objavila nameru da poveća uvoz gasa iz Irana na takođe dve milijarde kubnih metara.

Statoil - treće otkriće polja prirodnog gasa u tri meseca

OSLO - Norveški Statoil (STO) objavio je u utorak otkriće ležišta prirodnog gasa u prospektu Gymir, treće

u poslednja tri meseca i sva tri unutar područja Aasta Hansteen u Norveškom moru koje eksploatiše sa istoimene još nekompletirane platforme. STO procenjuje obim tri otkrića, Snefrid Nord, Roald Rygg i Gymir, ma 75 do 120 miliona barela ekvivalenta nafte, što odgovara otprilike trećini do sada pronađenih proizvodivih količina gasa iz prvog otkrivenog poljam, Aasta Hansteena. Inače, Aasta Hansteen, jedan od glavnih projekata u portfoliju Statoila, biće jedna od najvećih SPAR platformi (sa izuzetno dubokim delom ispod mora) na svetu. statoil.com

Arijas: EK priprema plan diverzifikacije snabdevanja EU gasom

BRISEL - Evropska komisija priprema „plan energetske diplomatske akcije“ sa ciljem diverzifikacije izvora

snabdevanja Evropske unije prirodnim gasom, kazao je evropski komesar za klimatska pitanja i energiju, Migel Arijas Kanjete. Zemlje preko kojih EU planira da smanji zavisnost od ruskog gasa su Alžir i Norveška kao proizvođači i Turska kao strateški pravac preko koga alternativni neruski gas može da stigne na evropsko tržište, dodao je Španac. Realizacija plana se očekuje da krene iduće

godine, rekao je Arijas. On je pri tom ukazao da će veliki akcenat biti dat povezivanju nacionalnih gasnih mreža unutar EU, kako bi se omogućio transport uvezanog LNG-a.. **EurActiv**

REGION

„Dodir Vašingtona iza odluke Hrvatske da odbije Gasprom njeft?“ - Novi list

ZAGREB - Jedna od četiri firme kojoj vlada Hrvatske nije dodelila koncesiju za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na kopnu jeste, kako neslužbeno saznaje **Novi list**, ruski Gasprom njeft, „jedna od najjačih naftnih kompanija u svetu“. Hrvatski dnevnik iz svojih izvora saznaje da ruski naftaš navodno nije ponudio dovoljno bankarskih garancija koje su se tražile, ali dodaje „da je moguće i da su u hrvatskoj 'odbijenici' svoje prste imali i Amerikanci, koji su se od ranije protivili ulasku Rusa u Inu“. Ostale tri kompanije koje nisu zadovoljile uslove tendera su britanski Ardent Oil, pakistanski Oil&Gas Development i kanadski Bankers Petroleum. Inače, u odnosu na Gasprom njeft marginalna kanadska firma Vermilion Zagreb Exploration, je dobila dozvolu za istraživanje i eksploataciju na ukupno četiri polja, nešto poznatija nigerijska kompanija Oando jednu i domaća Ina takođe jednu.

Evropski sud pravde presudio u korist MOL-a

LUKSEMBURG Evropski sud pravde poništio je odluku Evropske komisije koja je od mađarske vlade tražila da vrati oko 100 miliona evra državne pomoći odobrene svojevremeno mađarskoj naftnoj i gasnoj grupi MOL. Komisija je 2010. ocenila da je mađarska kompanija 2008. i 2009. primala državnu pomoć na osnovu sporazuma s vladom u Budimpešti koji joj je omogućio da plaća niže rudne rente za proizvodnju nafte i gasa nego konkurencija. MOL se žalio na tu odluku Opštem sudu Evropske unije, koji je 2013. poništio odluku Brisela, uz obrazloženje da nema dokaza o MOL-ovom povlaštenom tretmanu. Komisija se onda žalila na presudu Evropskom sudu pravde koji je presudio u korist MOL-a. **BBJ**

MOL GROUP

Slovenija pred slobodnim formiranjem cena goriva?

LIUBLJANA - Slovenija priprema studiju o načinima deregulacije određivanja cena goriva u toj državi, piše u ponedjeljak ljubljanski *Dnevnik*. Studiju pripremaju dva profesora na ljubljanskom Ekonomskom fakultetu, a najprije će je dati na uvid privrednoj komori, a onda i vladi. Kako piše list, budžet zemlje je posljednjih godina izgubio deset odsto prihoda od akciza na naftne derivate jer mnogi strani vozači zbog uštede ne toče gorivo na slovenačkim pumpama kao u vreme kada su one bile konkurentne. U susednim državama mogu po punjenju uštedeti i do desetak evra, a vozači teretnih vozila i znatno više. Gorivo je u Austriji jeftinije u proseku za 6,5% nego u Sloveniji, a u Mađarskoj i 9%. U igri je i predlog o većem smanjenju akciza na naftne derivate, ali i model po kome bi formiranje cena bilo slobodno, a ne vezano na vladine uredbe koje se donose svake dve nedelje.

Nesto Petrol: Do kraja godine 90 benzinskih stanica

BANJA LUKA - Nesto Petrol iz Banja Luke planira da do kraja godine otvori još šest benzinskih stanica, navodi se u saopštenju kompanije. Distribucija naftnih derivata, kroz maloprodajnu mrežu koja broji 84 benzinske stanice, svake godine je u porastu, dodaje se u saopštenju. *energetika.ba*

UNKS

Udruženje naftnih kompanija Srbije

Idete na more - ovoliko košta gorivo

NOVI SAD - U Bosni i Hercegovini je za litar bezolovnog benzina i dizel goriva potrebno oko 1,07 evra, a u Grčkoj za benzin treba oko 1,60 evra, pa za punjenje rezervoara od 40 litara u BiH treba oko 42,80 evra, a u Grčkoj oko 64 evra, piše u utorak uoči početka sezone putovanja na godišnje odmore novosadski *Dnevnik*. Kad je dizel gorivo u pitanju, najpovoljnija je cena u Makedoniji jer je litar oko 0,92 evra, a u Grčkoj je najskuplji i košta oko 1,30 evra. Cena benzina u Srbiji niža je nego u Hrvatskoj, Crnoj Gori, Mađarskoj, Grčkoj, Rumuniji i Sloveniji, ali je ovo gorivo skuplje nego u Makedoniji, BiH i Bugarskoj. Gotovo isto kao i kod nas litar dizela košta u Hrvatskoj i Sloveniji, ali je jeftinije ovo gorivo natočiti u Crnoj Gori, Mađarskoj, Bugarskoj, Makedoniji, BiH. Naime, u Hrvatskoj litar benzina košta oko 1,34 evra, dok je dizel 1,25 evra, u Crnoj Gori bezolovni benzin košta oko 1,32 evra, a dizel oko 1,19 evra, u Sloveniji je litar bezolovnog benzina 1,36 evra, dok za dizel treba izdvojiti 1,25 evra. Cene goriva u Mađarskoj gotovo da su identične, jer litar bezolovnog benzina košta oko 1,20 evra, a dizela oko 1,21 evro, a slično je i u Rumuniji ali je tamo cena viša - litar bezolovnog benzina košta oko 1,30 evra, a dizela oko 1,29 evra. Uz Bugarsku gde bezolovni benzin košta oko 1,12 evra, a litar dizela oko 1,16 evra, cena benzina povoljna je i u Makedoniji jer je litar 1,14 evra, piše *Dnevnik*.

ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ

КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs

